

דבר תורה לשבת

מאת הרב גור גלון

פרשת אמור ויום העצמאות

למה בזכות ספירת העומר זכינו להקמת מדינת ישראל?

בפרשת אמור מופיעה המצווה שאנו עוסקים בה בימים אלו, מצוות ספירת העומר, בדורנו זכינו שבזמן ספירת העומר נוספו לנו שני מועדים, ימים גדולים ומופלאים, יום העצמאות ויום ירושלים.

ויש לברר מדוע דווקא בימי ספירת העומר זכינו שיקבעו ימים מופלאים אלו?

הרש"ר הירש בבואו לבאר את עניינה של ספירת העומר כותב:

"ממחרת השבת": כבר חגותם את חג חירותכם; וכבר זכרתם לפני ה' את העצמאות, שזכיתם בה בשבתכם בארצכם ובאבלכם מלחם הארץ; נמצא, שכבר הגעתם אל החירות ואל רווחת העצמאות, המהווים בדרך כלל את מטרת כל השאיפות הלאומיות. ואילו אתם תראו עצמכם רק בראשית ייעודכם הלאומי; ותחלו עתה למנות לקראת השגת מטרה אחרת. ובלשון זו נאמרה מצוות הספירה בדברים טז, ט: "מהחל חרמש בקמה תחל לספר שבעה שבעות"; במקום שאחרים חדלו לספור, תחל ספירתך אתה.

חג הפסח הוא השמחה על עצמאותנו, על היותנו עם עצמאי, אך התורה מצווה אותנו לא להסתפק בכך, אלא לחבר את השמחה הגדולה וההודיה העצומה של פסח, לייעוד גדול יותר, לקבלת התורה.

יום העצמאות הוא יום מופלא, יום שבו הסתיימה הגלות יום שבו נהיינו לעם כפי שמדייק הרב עוזיאל בפסוקים בפרשת כי תבוא:

"והיה ביום אשר תעברו את הירדן אל הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך... וידבר משה והכהנים הלויים אל כל ישראל לאמר הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלוקיך"

מדוע היום נעשים עם ישראל כעם, הרי כבר ביציאת מצרים היו ישראל לעם?

מסביר הרב עוזיאל:

באלפי שנות גלות ופיזור של עם ישראל, לא חדל להיות לעם בתורתו נשמת חייו וצפייתו הבלתי פוסקת לשיבתו לחירות הלאומית בארץ נחלת ה' לעמו בחירו.

אולם הווייתו הלאומית הייתה מעורפלת ואפילה מאוד, בהיותו מפורד ומפוזר בין העמים, משועבד בגופו ומופקר בנפשו, לכל העמים אשר קראוהו בשם של גנאי – 'היהודי הנודד'.

ואמנם כן הוא: אין כל עם שלם בצורתו וצביונו, אלא בהיותו יושב בארצו ובעצמאותו. תדע לך שכן משה רבנו ורוענו הנצחי, אמר להם לישראל בסוף ימי נדודיהם במדבר, ובערב כניסתם לארץ: "היום הזה נהיית לעם לה' אלוקיך".

דבר תורה לשבת

מאת הרב גור גלון

דבר זה ראוי לאומרו ביום זה – הוא יום הכרזת מדינתנו העצמאית מדינת ישראל – "היום הזה נהיית לעם לה' אלוקיך", כי

ביום הזה התפרקנו מעול שעבוד מלכות זרה בארץ ישראל.

הכרזה נועזה זאת, שלא האמינו לה כל מלכי ארץ, עשתה את עם ישראל שבארץ ובתפוצות לעם עצמאי וריבוני בארצו ובכל משטרי חייו, ונתנה אומץ וגבורה לצבאות ה', הם צבאות ישראל, במלחמת גאולתו. הכרזה זו היא אשר פתחה את שערי הארץ לפני עם ישראל, לעלות מכל פזורי הגולה אל ארץ נחלת ה', והיא אשר נתנה לעם ישראל את מקומו המכובד בין כל העמים.

יום זה הוא יום טוב לישראל היושב בארצו ובכל תפוצות פזוריו, לדורותינו ולדורות עולם, להודות לה' חסדו, להגיד בקול זמרה וצהלה הלל ותהילה: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו".

הרב עוזיאל מדבר על כך שביום העצמאות נהיינו לעם כי זכינו לארץ ומדינה, ובכך אנו יכולים להגשים את ייעודינו הלאומי, והמהר"ל בנתיב הצדקה מוסיף עוד קומה באומרו:

"אבל הפירוש הנראה כי כאשר נכנסו ישראל לארץ היו ישראל עם אחד לגמרי, וראיה לזה שהרי כל זמן שישראל לא עברו הירדן ולא באו לארץ לא נענשו על הנסתרות עד שעברו ונעשו ערבים זה בעד זה, הרי שלא נעשו ישראל ערבים זה בעד זה, כי נקרא ערב שהוא מעורב עם השני, ולא נעשו ישראל מחוברים להיות עם אחד לגמרי עד שבאו לארץ והיו ביחד בארץ והיה להם מקום אחד הוא ארץ ישראל, וע"י ארץ ישראל הם עם אחד לגמרי, ולכך כתיב ג"כ להיות לכם לאלוקים, כי יש להם אל אחד".

עם ישראל זוכה להיות עם אחד, להתגבש ולהתאחד רק בארץ ישראל, היום הזה, שזוכים לכונן את מדינת ישראל בארץ ישראל, עם ישראל הופך להיות עם אחד, כדברי הזוהר הידועים: 'גוי אחד בארץ' – בארץ עמא איקרון חד, רק בארץ ישראל אנו אחד, ולכן יכולים לגלות את אחדות ה' ואת הקדושה.

אך כאמור כל זה הוא רק השלב הראשון, וספירת העומר מזכירה לנו שכל זה הוא השלב הראשון ואנו פועלים ומייחלים ולשלב הזה, שהוא שהעצמאות תתחבר עם התורה.

כפי שממשיך וכותב הרש"ר הירש, בהסבירו את עניין 'שבע השבתות' הנדרשות בספירת העומר:

נצטוונו אפוא "לספור" מיום החירות ורווחת העצמאות הלאומית; ולמדנו מכך דרך כלל, שהישגים אלה אינם התכלית, אלא רק התחלת השאיפות הלאומיות.

אחר כך מורים לנו את הדרך להשגת מטרת הספירה: שבע פעמים תפעיל השבת את כוחה המחנך על חיי המעשה והמלאכה; שבע פעמים נקבל עלינו את עול מלכות ה'; נלמד, שהעולם הנשלט בידי האדם, והשולט באדם, נתון לשלטונו של בורא עולם; ונמצא, שהחירות והבסיס לעצמאותנו ולשלטוננו - קניין האדמה - נדככו שבע פעמים על - ידי רעיון השבת; ורק

דבר תורה לשבת

מאת הרב גור גלון

אז נהיה ראויים לזכור אותו הישג, שספירתנו תוביל אליו; כי אנחנו סופרים מן החירות ומקניין האדמה; וספירתנו תביאנו לידי התכלית האמיתית של החירות המובטחת על - ידי קניין האדמה.

הישג זה - כפי שלמדנו מקבלת חז"ל - איננו אלא תורת ה'. ומובן יפה, שהתורה טעונה הכנה על - ידי השבת; כי השבת מחנכת את האדם להיכנע לה' ולקבל בשמחה את עול עבודתו. הן השבת קדמה לעם ישראל. והחזרת השבת לעולם קדמה למתן תורה; היא חניכה את העם להיכנע לה' על - ידי שביתת מלאכה; ובייחוד גאלה אותו מן הדאגה היתירה לצורכי הפרנסה; וכך הכינה את העם שזכה בחירות להיות לעם ה'. וכך מתבארת מאליה המשמעות של ספירת שבע ה"שבתות" - מן "העומר" ועד "התורה".

בימים אלו תפקידנו מתוך ההודאה על החירות והעצמאות, על מדינת ישראל לחתור להביאה למטרתה הגדולה להיות בסא ה' בעולם.

ואולי כך ניתן להסביר את דברי המדרש בפרשתנו:

"...ומאיזה זכות זכו ישראל לירש הארץ - הוי אומר בזכות מצות העומר... לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: כי תבואו אל הארץ וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר... לעולם אל תהי מצות העומר קלה בעיניך שע"י מצות העומר זכה אברהם לירש את ארץ כנען ה"ד ונתתי לך ולזרעך אחריו ע"מ ואתה את בריתי תשמור ואיזה זה מצות העומר..."

בזכות ההבנה של מהות המדינה וייעודה זכינו להקימה, בזכות ספירת העומר, בזכות היכולת לרומם את העצמאות המדינית לכלי להופעת ה' בעולם, זכינו לחזור לארצנו ולהקים את מדינתנו.

יהי רצון שנדע לשמוח במתנה המופלאה שנתן לנו הקב"ה מדינת ישראל ולרוממה לייעדה ומטרתה.